

کشت و استقرار گونه پهن برگ گراموز (*Helianthemum lippii*) در استان هرمزگان

محمد امین سلطانی پور^{1*}، ابراهیم جعفری تختی نژاد²، رحمان اسدپور³ و سودابه طاووسی⁴

^{1*} نویسنده مسئول، استادیار پژوهش، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان هرمزگان، سازمان تحقیقات، آموزش و

ترویج کشاورزی، بندرعباس، ایران. پست الکترونیک: m.soltanipoor@areeo.ac.ir

² دانشجوی دکترای بیابان دانشگاه هرمزگان، ایران. پست الکترونیک: Takhtiebi@rocketmail.com

³ کارشناس ارشد، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان هرمزگان، ایران. پست الکترونیک:

raasadpour@yahoo.com

⁴ کارشناس ارشد رشته خاکشناسی دانشگاه شیراز. پست الکترونیک: tavoosi@yahoo.com

چکیده

گونه گراموز (*Helianthemum lippii*) یکی از گونه‌های مهم مرتعی استان هرمزگان از تیره Cistaceae است. به منظور بررسی کشت و استقرار این گونه پهن برگ، این بررسی در حوزه معرف و زوجی دهگین (استان هرمزگان) در حدود جغرافیایی $29^{\circ} 12' 57''$ طول شرقی و $6^{\circ} 46' 27''$ عرض شمالی از سال 1393 به مدت سه سال انجام شد. سه روش بذرکاری در فارو، بذرکاری در پیتینگ و بذرکاری در هلالی‌های آبیگر در قالب طرح پایه آماری اسپلیت پلات با تیمار اصلی تاریخ کشت و 3 تیمارهای فرعی روش کاشت در سه تکرار مورد مقایسه قرار گرفت. نتایج تجزیه واریانس میزان زنده مانده بذور سبز شده گیاه گراموز نشان داد که بین تیمارها اختلاف معنی‌دار در سطح یک درصد وجود دارد و تیمارها در سه گروه جداگانه واقع شدند. بیشترین درصد زنده‌مانی در تیمار هلالی آبیگر با 22/9 درصد و کمترین مربوط به تیمار پیتینگ با صفر درصد زنده‌مانی بود.

واژه‌گان کلیدی: کشت و استقرار، گونه گراموز، بذرکاری، استان هرمزگان.

مقدمه

کاهش تولید ناشی از تخریب مراتع از یک طرف، فراهم بودن پتانسیل تولید بیشتر در این گونه مراتع از طرف دیگر و همچنین نیاز روز افزون کشور به محصولات دامی و ضرورت‌های ناشی از امنیت غذایی کشور انجام اقدامات در راستای افزایش تولید در مراتع را ضروری می‌نماید. یکی از راهکارهای موثر برای افزایش تولید، کشت گونه‌های پرتولید بومی کشور می‌باشد. این گونه‌ها اغلب در مراتع تخریب یافته، از بین رفته و یا اینکه جمعیت آن‌ها به شدت کاهش یافته و گونه‌های نامطلوبی که کمتر مورد چرای دام قرار می‌گیرند و یا اینکه چرا نمی‌شوند جایگزین آن‌ها شده‌اند.

سطح قابل توجهی از مراتع کشور در اثر عوامل مختلف از جمله بهره‌برداری‌های بی‌رویه، تغییرات اقلیمی و دیگر عوامل تخریب یافته و بخش مهمی از گیاهان مرتعی در معرض خطر قرار گرفته و یا جمعیت آن‌ها به شدت کاهش یافته است. برای ایجاد پایداری در این گونه مراتع، اصلاح و احیاء آن‌ها از طریق انتخاب گونه‌های مناسب و یافتن بهترین شیوه‌های کشت و استقرار از اولویت ویژه‌ای برخوردار است. بر این اساس اصلاح مراتع از طریق کشت گونه‌های مرتعی بویژه گیاهانی که در عرصه‌های متفاوت مورد کشت و آزمایش قرار گرفته‌اند، موجب رونق این بخش از مراتع کشور شده که ضمن کمک به مساعد شدن رشد سایر گونه‌ها موجب افزایش تولید علوفه در مراتع و افزایش درآمد دامداران و بهره‌برداران در هر ناحیه آب و هوایی خواهد شد.